

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Begroting 2019

1^e wijziging

Versie 1.0

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding.....	4
Hoofdstuk 2: Ontwikkelingen ODRA	6
2.1 Externe ontwikkelingen	6
2.1.1 Omgevingswet	6
2.1.2 Aantrekken economisch tij	6
2.1.3 Circulaire economie.....	6
2.1.4 Privatisering bouwtoezicht	7
2.1.5 Wet Verbetering VTH.....	7
2.1.6 Asbest	7
2.1.7 Energie	7
2.2 Kwantitatieve vertaling meerjarige ontwikkelingen	8
2.3 Interne ontwikkelingen	9
2.3.1 Verbeterplan control	9
2.3.2 Administratieve organisatie ODRA	9
2.3.3 Financiering, sturing en uurtarief	9
2.3.4 Monitoring op de werkprogramma's.....	10
2.3.5 KPI ontwikkeling.....	10
2.3.6 PDC en werkprogramma's	11
2.3.7 Doorontwikkeling ICT	11
2.3.8 Huisvesting.....	11
Hoofdstuk 3 Uitgangspunten programmabegroting 2019	12
3.1 Uitgangspunten	12
Hoofdstuk 4 Toelichting programma's.....	14
4.1 Programma Vergunningverlening	14
4.1.1 Inhoud programma	14
4.1.2 Te bereiken resultaten.....	14
4.1.3 Te verrichten activiteiten; output en kosten / baten	15
4.1.4 Stelselafspraken vergunningen	15
4.2 Programma Handhaving	15
4.2.1 Inhoud programma	15
4.2.2 Te bereiken resultaten.....	16
4.2.3 Te verrichten activiteiten; output en kosten / baten	16
4.2.4 Stelsel afspraken complexe handhaving	16
4.3 Programma Advies	17
4.3.1 Inhoud programma	17
4.3.2 Te bereiken resultaten.....	17
4.2.3 Te verrichten activiteiten; output en kosten / baten	17
4.4 Programma Stelseltaken	18
4.4.1 Inhoud programma	18
4.4.2 Te bereiken resultaten.....	18
4.4.3 Kosten en baten	18
4.5 Projecten & Programma's	19
4.5.1 Inhoud programma	19

4.5.2 Te bereiken resultaten.....	19
4.5.3 Te verrichten activiteiten; output en kosten / baten	20
Hoofdstuk 5 Toelichting op de begroting	21
5.1 Programmabegroting	21
5.1.1 Overhead versus directe kosten	22
5.2 Staat van baten en lasten (per categorie)	23
5.2.1 Toelichting op de baten	23
5.2.2 Salariskosten internen en inhuur derden	24
5.2.2 Algemene personeelskosten	24
5.2.3 Toelichting materiële kosten.....	25
5.2.4 Onvoorzien	26
5.2.5 Projectkosten / materiële programmakosten.....	26
5.3 Geprognoseerde balans 2019	27
5.3.1 Toelichting op de geprognoseerde balans	27
5.3.2 Weerstandsvermogen.....	28
5.3.3 Kengetallen	29
5.3.4 Financiering	30
5.4 Bedrijfsvoering	31
Bijlage 1: Overzicht bijdragen per partner	34
Bijlage 2: Meerjarige ontwikkelingen	36
Bijlage 3: Specificatie projecten	37

Hoofdstuk 1: Inleiding

Voor u ligt de 1e begrotingswijziging 2019 van Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Deze begrotingswijziging wordt voorgesteld naar aanleiding van de bespreking van de initiële begroting 2019 in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 5 juli 2018. In deze vergadering is vastgesteld dat de werkprogramma's 2019, waarop de initiële begroting van ODRA wordt gebaseerd, nog niet met de afzonderlijke partners waren besproken. Derhalve had de initiële begroting te weinig inhoudelijke waarde. Daarnaast is de ambitie geuit, om samen met de partners, meer inhoud te geven aan het meerjarig karakter van de begroting.

De nu voorliggende begroting is gebaseerd op de concept werkprogramma's voor alle partners en omgevingsdiensten. De afgelopen periode zijn deze werkprogramma's besproken. Daarbij is gekeken naar de realisatie 2017/2018 en de verwachte veranderingen (op product/dienst niveau) voor 2019.

Bij een aantal partners wordt het werkprogramma gefinancierd uit verschillende gemeentelijke budgetten, bijvoorbeeld afzonderlijke projectbudgetten, energiebudgetten en bouw(leges). Deze zijn tijdens de gesprekken met de partners in kaart gebracht en in deze begroting als aparte financieringsstroom opgenomen.

Ten opzichte van de initiële begroting is nu meer accent gelegd op de meerjarige ontwikkeling. Tijdens de werkplanbesprekingen met partners is gevraagd welke ontwikkelingen zij in hun gemeente zien. Deze ontwikkelingen zijn in paragraaf 2.2 beschreven.

De ambitie was ook om de meerjarige ontwikkelingen te kwantificeren. Dat is maar ten dele gelukt. De input vanuit de gemeenten is nog te weinig concreet om dit door te vertalen in de programma's per partner. Er is wel een aantal algemene trends geëxtrapoleerd in de meerjarenbegroting, zoals asbest en het economische tij bij de bouw.

Organisatie in ontwikkeling / missie

ODRA is op 1 april 2013 gestart als gemeenschappelijke regeling van de gemeenten in de regio Arnhem en provincie Gelderland. Omgevingsdienst Regio Arnhem bewaakt en bevordert de kwaliteit van de fysieke leefomgeving namens de aangesloten gemeenten en provincie Gelderland.

ODRA is een cruciale schakel in het zorgen voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Dit doen wij door samen met onze partners voor burgers en bedrijven passende oplossingen te bieden. Dat realiseren we door:

- Producten en diensten met afgesproken kwaliteitsniveau te leveren;
 - we voldoen aan de KPMG Kwaliteitscriteria 2.1.;
 - continue investering in de verbetering van de gevraagde kwaliteit;
 - met inbegrip van onze kernwaarden: vakmanschap, verantwoordelijkheid, vertrouwen en samenwerken.
- Te groeien naar een expertisecentrum op het gebied van geluid, lucht, licht, externe veiligheid, constructieve veiligheid en specialistisch toezicht;
 - adviezen zijn daarbij integraal;
 - een sparringpartner voor burgers, bedrijven en (keten)partners te zijn.
- Binnen de financiële kaders, gesteld door onze opdrachtgevers, te blijven;
 - afgesproken werkprogramma's worden gerealiseerd;
 - actuele ontwikkelingen worden doorgesproken en meegenomen;
 - samen met de andere 6 Gelderse Omgevingsdiensten resultaten, kennisdeling, synergie en efficiency bereiken.

ODRA is in 2018 gestart met het traject 'stepping stones'. Een gefaseerde aanpak om bovenstaande missie en resultaten te bereiken. In het traject zijn 5 stappen gedefinieerd:

- alle cruciale (primaire en secundaire) processen in één keer goed doen;
- met partners de financieringsstructuur van ODRA bespreken en hierover een besluit nemen;
- de administratieve last (en overhead kosten) verminderen;
- vernieuwen door ondernemerschap en projectleiderschap;
- de ondersteuning aan de "lijn" verder professionaliseren.

In de volgende hoofdstukken worden deze doelen verder toegelicht.

Hoofdstuk 2: Ontwikkelingen ODRA

ODRA is volop in ontwikkeling. De stap van een organisatie in de pioniersfase naar een volwassen organisatie, die de blik naar buiten richt, moet worden gemaakt. Dat doen we samen met onze partners. De belangrijkste ontwikkelingen leest u hieronder.

2.1 Externe ontwikkelingen

Ten behoeve van de werkprogramma's 2019 zijn de landelijke en regionale trends en ontwikkelingen in kaart gebracht, gekwantificeerd en vertaald in de werkprogramma's per partner. Dit zijn ontwikkelingen op het gebied van een risicogestuurde aanpak van ondermijning, klimaat en duurzaamheid, handhaving op illegale asbestsanering en illegaal grondverzet, de groei van de circulaire economie en de verdere implementatie van de landelijke handhavingstrategie.

Op het gebied van wet- en regelgeving komt een groot aantal ontwikkelingen op ons af dat bepalend is voor onze werkzaamheden de komende jaren. We staan daarbij gezamenlijk voor dezelfde uitdagingen:

- Omgevingswet
- Aantrekken economisch tij
- Circulaire economie
- Privatisering bouwtoezicht
- Wet Verbetering VTH
- Asbest
- Energie

Deze uitdagingen vragen een investering in tijd en geld van ons.

2.1.1 Omgevingswet

Voorsorteren op de Omgevingswet is de grootste uitdaging voor de komende jaren. Zowel voor de partners, als voor ODRA, hetgeen een grote mate van gezamenlijke ontwikkeling betekent. De Omgevingswet leidt ertoe dat partners een omgevingsvisie moeten gaan opstellen die uiteindelijk om uitvoering vraagt, onder meer door ODRA.

Voor ODRA betekent de Omgevingswet dat er (intern) geïnvesteerd gaat worden op de competenties van vergunningverleners en toezichthouders. Dat betekent voor toezicht in elk geval een doorontwikkeling van het klassieke toezicht (op basis van vooraf vastgestelde controlefrequenties en controle op de regels) naar risico- en informatie gestuurd toezicht dat is gericht op het bereiken van de doelen achter de regels (effecten). Voor vergunningverleners geldt dat er integraler naar de aanvraag gekeken moet worden, in relatie tot de omgevingsvisie van de partner.

2.1.2 Aantrekken economisch tij

In 2016 keerde het economisch tij. Dat werd onder meer zichtbaar door de toename van het aantal vergunningaanvragen (bouw) en meldingen (milieu). De bedrijvigheid in de regio nam toe, zowel door bedrijven als particulieren. Dat resulteerde voor ODRA in een significante toename van werkzaamheden die, waar mogelijk, binnen de werkprogramma's en bestaande budgetten zijn uitgevoerd. We verwachten dat de bedrijvigheid in 2019 verder toeneemt. Dit geldt echter niet voor alle partners in dezelfde mate.

2.1.3 Circulaire economie

De komende jaren zullen de implicaties van de klimaatopgave en de groei van de circulaire economie onze aandacht vragen. Vraagstukken zijn bijvoorbeeld de initiatieven die duurzame energie met behulp van biomassa installaties willen opwekken, de impulsen om te komen tot energie neutrale gebouwen (zogeheten "Wheelabex"), de ontwikkelingen rondom de

duurzame recycling van elektrische apparaten en de mogelijkheden in de wet- en regelgeving om afvalstoffen als grondstoffen te gebruiken.

2.1.4 Privatisering bouwtoezicht

Dit wetsvoorstel regelt de invoering van een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwtoezicht. De verantwoordelijkheid komt nog nadrukkelijker bij de aannemer te liggen. Bij de oplevering van het bouwwerk moet de aannemer aantonen dat aan de regelgeving is voldaan. Aannemers moeten voldoen aan strenge eisen van een publieke toelatingsorganisatie. Dit betekent overigens zeker niet dat het toezicht door gemeenten op bouwwerken verdwijnt. De toetsing tijdens het bouwproces kan in een aantal gevallen minder worden, bij oplevering van een gebouw blijven gemeenten een nadrukkelijke rol spelen.

2.1.5 Wet Verbetering VTH

De wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (Wet VTH) is op 14 april 2016 van kracht geworden. De wet verplicht gemeenten en provincies om een aantal VTH-taken uit te laten voeren door omgevingsdiensten. De VTH-taken die bij de omgevingsdiensten zijn ondergebracht, hebben betrekking op activiteiten met zwaardere milieueffecten, zoals dat bijvoorbeeld bij complexe bedrijven voorkomt. Ook het verplicht delen van handavingsinformatie tussen de handavingspartners via een geautomatiseerd systeem (het zogeheten Inspectieview milieu) is een belangrijk onderdeel van de Wet VTH.

In 2017 is deze wet geëvalueerd met een besluit verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving als uitkomst. Daar is een aantal uitdagingen uit voortgekomen, zowel voor de partners als voor ODRA. Zo zijn er de nodige uitdagingen rond de verschuiving van inputfinanciering naar outputfinanciering, bij de implementatie van Inspectieview Milieu, bij het verbeteren van informatiebeheersystemen en bij het afronden van opleidingsprogramma's. Ook is er aandacht nodig voor een goede verbinding van de beleidscyclus met de uitvoeringscyclus, oftewel tussen het bevoegd gezag en de omgevingsdiensten. ODRA maakt hier – samen met de andere omgevingsdiensten in het stelsel – reeds volop werk van via I-Go en samenwerkingsafspraken met de veiligheidsregio, politie en OM.

De Wet VTH zal, samen met het onderliggende besluit en de onderliggende regeling, via de Invoeringswet opgaan in de Omgevingswet. Hierbij is het uitgangspunt dat dit beleidsneutraal plaatsvindt.

2.1.6 Asbest

Asbest blijft een prioritair thema waarvan afgelopen jaar nadrukkelijk is aangegeven dat de regulering van asbest hoort bij omgevingsdiensten. ODRA doet op dit punt al het nodige. Zo ondersteunt zij gemeenten bij de versnelling van de verwijdering van de asbestdaken, spoort zij met enige regelmaat illegale saneerders op en houdt zij regulier toezicht op gemelde saneringen. ODRA continueert deze activiteiten in 2019.

2.1.7 Energie

Vanuit het Rijk en binnen de Provincie Gelderland (Gelders Energieakkoord – GEA) wordt richting gegeven aan de energietransitie. In Gelderland wordt met het GEA ingezet op 'klimaatneutraal zijn' in 2050. Voor de doelgroep 'bedrijfsleven' is de doelstelling geformuleerd dat per jaar 1,5% energiebesparing (3,75 PJ) met een totale energiebesparing van 7,5% in 2020 gerealiseerd moet zijn. Een ambitieuze doelstelling waarvoor een samenhangende aanpak nodig is van gemeenten, provincie, omgevingsdiensten en bedrijven. Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA) kan met haar VTH-takkenpakket en vanuit haar positie in de samenleving (de oren en ogen in het veld), een belangrijke bijdrage leveren aan

de geformuleerde doelstellingen. Een rol die ODRA samen met haar opdrachtgevers en partners in de regio invulling geeft, bijvoorbeeld door:

- signalering van het energieregime bij bedrijven;
- werken aan bewustwording bij bedrijven;
- het stimuleren van bedrijven tot energiebesparingsmaatregelen;
- middels toezicht en handhaving energiebesparing afdwingen;
- fungeren als kenniscentrum in de regio.

2.2 Kwantitatieve vertaling meerjarige ontwikkelingen

De afgelopen jaren heeft ODRA een geleidelijke groei gekend in het aantal medewerkers en omzet. Deze groei zet zich ook in 2019, en naar verwachting, ook tot 2021 door. Een deel van de groei komt voort uit de toename van nieuwe taken en opdrachten die partners bij ODRA neerlegend, deels uit een toename van bestaande taken qua omvang. Het inrichtingenbestand heeft sinds de oprichting in 2013 een substantiële groei doorgemaakt. Deze groei is deels toe te schrijven aan verbetering van de bestanden, aangepaste classificatie van bedrijven, maar ook door ontwikkelingen in de gemeenten; bedrijventerreinen en infrastructuur, maar ook aan de economische groei van de afgelopen jaren.

Hieronder is aangegeven welke impact, in kwantitatieve zin, bovenstaande ontwikkelingen hebben voor ODRA en de meerjarenbegroting.

- Bij voortzetting van de huidige groei van de Nederlandse economie zal het aantal initiatieven (vergunningaanvragen, ruimtelijke initiatieven etc.) een groei van enkele procenten per jaar betekenen met betrekking tot de vraag om adviezen op basis van expertises geluid, bodem, lucht enz.
- Het aantal zienswijzen, bezwaar- en beroepzaken zal in lijn met de verwachte economische groei eveneens een zekere toename van enkele procenten laten zien.
- De verwachting is dat in de komende jaren een verschuiving zichtbaar wordt van een vraag naar adviezen die betrekking hebben op één expertise (geluidadvies, bodemadvies, enz.) naar integrale omgevingsadviezen waarin alle relevante milieu-expertises worden gebundeld.
- Er is een trend zichtbaar waarbij sprake is van een groei van het aantal complexe/maatschappelijke relevante dossiers die vragen om een projectmatige en integrale benadering. Verwacht wordt dat een groter aandeel van ODRA-werkzaamheden op projectbasis uitgevoerd zal worden.
- De invoering van de Omgevingswet zal de komende jaren vorm en inhoud van de werkzaamheden door ODRA sterk gaan kleuren en de nodige investeringen vergen. De verwachting is dat de adviesrol van ODRA een sterker accent zal krijgen, vergunningen en controles een integraler karakter gaan krijgen. Mogelijk dat ook het aantal vergunningen gaat afnemen.
- Richting 2022 zal het aantal controles juist toenemen met mogelijk 5% (voorlopige aanname). Mogelijk zal de gemiddelde tijdbesteding per controle afnemen.
- Voor asbest zal het aantal controles de komende jaren ook enkele procenten stijgen gezien het aangekondigde verbod op asbestdaken en het feit dat ODRA in toenemende mate in staat is om illegale asbestsaneringen op te sporen.
- De aandacht voor duurzaamheid en energie leidt tot een forse toename van energiecontroles.
- De inschatting is dat de komende jaren meer projecten voor ODRA-partners gezamenlijk uitgevoerd gaan worden, en dat er specifieke projecten (zoals de ontwikkeling van bedrijventerreinen, verlenging van snelwegen (A15)) worden opgestart.

In bijlage 2 zijn bovenstaande ontwikkelingen op ODRA niveau gekwantificeerd. Het is op dit moment nog niet mogelijk om op partnerniveau dit inzichtelijk te maken.

2.3 Interne ontwikkelingen

2.3.1 Verbeterplan control

Het belangrijkste onderdeel van het verbeterplan control is het in lijn brengen van de P&C-cyclus ODRA met de cyclus van de gemeenten en de provincie. Voor 2019 is dat nog niet volledig gelukt. Met deze begroting zijn al wel belangrijke stappen gezet richting dit doel. In tegenstelling tot voorgaande jaren, vormen de concept werkprogramma's en de PDC nu de basis voor de begroting. Voorheen werden die na de begroting opgesteld.

Voor de begrotingscyclus 2020 zal ODRA begin 2019 de concept werkprogramma's 2020 aan de partners aanbieden om een gedegen fundament onder de begroting 2020 te hebben. De begroting 2020 wordt in april 2019 aangeboden aan het bestuur.

De begroting 2020 krijgt een ander karakter doordat overgegaan zal worden op een (nog vast te stellen) financieringsscenario (outputfinanciering). Dit heeft ingrijpende consequenties voor de PDC en de werkprogramma's. Dit onderwerp wordt in paragraaf 2.3.3 toegelicht.

2.3.2 Administratieve organisatie ODRA

De administratieve organisatie van ODRA is nog niet op orde. Dit is tijdens het jaarrekeningtraject 2017 duidelijk geworden. In 2018 en 2019 worden de administratieve processen beschreven, de AO/IC hierop ingericht en de codestructuren in de verschillende deeladministraties verbeterd en gesynchroniseerd.

De Connectie verzorgt de financiële -en personele administratie van ODRA en gaat per 1 januari 2019 over naar een nieuw financieel systeem. ODRA heeft onderzocht of het doelmatiger en efficiënter is om de administratie in eigen hand te nemen. Het dagelijks bestuur van ODRA heeft in september ingestemd met dit voornemen. ODRA is daarom momenteel bezig met de voorbereidingen.

2.3.3 Financiering, sturing en uurtarief

Vanaf de start van ODRA is er op basis van inputfinanciering (vaste prijzen voor milieutaken) gewerkt. ODRA werkt outputgericht als het gaat om planning en verantwoording. In het Algemeen Bestuur (5 juli 2018) is besloten dat de dienstverlening aan de partners met terugwerkende kracht (vanaf 1 januari 2018) wordt afgerekend op basis van de daadwerkelijk bestede uren (nacalculatie). Voor 2019 geldt dezelfde financieringsafspraken.

In het najaar van 2018 organiseert ODRA een bijeenkomst voor de leden van het Algemeen Bestuur over het thema outputfinanciering. Het doel van de sessie is te komen tot een gezamenlijk uitgangspunt voor financiering per 1 januari 2020. Belangrijk daarbij is de koers van ODRA in de toekomst: wordt ODRA een expertise centrum of een uitvoeringsorganisatie of, zoals we nu ontwikkelen, een organisatie met beide aspecten in zich? In het recente onderzoek naar outputfinanciering is naar voren gekomen dat er een sterke correlatie is tussen type organisatie en wijze van financiering.

Een belangrijke vereenvoudiging in de administratieve organisatie betreft de opbouw van het uurtarief en de wijze waarop de zogenoemde "indirecte uren" worden verrekend.

In de huidige werkwijze (2018) wordt in de werkprogramma's een opslagpercentage voor indirecte uren van respectievelijk 6% voor diensten en 12% voor producten gehanteerd. Deze opslag dekt de werkzaamheden van het ASP (Administratief Service Punt) en FB (Functioneel Beheer). In de werkprogramma's zijn dus niet alleen productie-uren verwerkt.

In de begroting van 2019 is het opslagpercentage uit de werkprogramma's gehaald door verlaging van de kengetallen, en bij gelijkblijvend volume, ook van de kosten van het werkprogramma. Naast de reeds genoemde vereenvoudiging in de administratie, ontstaat er een zuiverder kengetal (alleen netto productie-uren). Deze verandering maakt producten/diensten beter vergelijkbaar (bijvoorbeeld in het Gelders Stelsel), leidt tot meer transparantie van de kostprijs en de overhead en is daarmee een eerste opstap richting outputfinanciering.

De keerzijde is dat de indirecte uren via het uurtarief gedekt moeten worden. Het tarief dat in de initiële begroting 2019 was opgenomen bedroeg € 82,50. Nu verandert dat naar € 89,-. De stijging van € 6,50 (=7%) is minder dan de gemiddelde opslag van 11% uit de initiële begroting.

Het uurtarief voor 2019 wordt € 89,-, met de volgende opbouw:

Tarief opbouw	euro
- directe loonkosten	60
- direct materieel	2
Overhead	
- personeel staf en bedrijfsvoering	11
- huisvesting	6
- ict	7
- overige kosten/ saldo	3
Totaal	89

2.3.4 Monitoring op de werkprogramma's

ODRA is medio 2018 gestart met het maandelijks rapporteren van de voortgang op de werkprogramma's aan de partners (en overige klanten). Doel van deze monitoring is tweeledig. Enerzijds samen met de partner vroegtijdig signaleren van inhoudelijke ontwikkelingen en knelpunten en hierop sturen. Anderzijds een kwaliteitsverbetering op de registratie van de uren en producten op de juiste codes.

Vanaf medio 2018 is ook de interne P&C-cyclus met maandmonitoring op de totale bedrijfsvoering gestart. Dit wordt in 2019 verder uitgebouwd.

2.3.5 KPI ontwikkeling

Een onderdeel van de monitoring betreft de KPI's. Kritieke Prestatie Indicatoren geven aan in welke mate de doelen worden gerealiseerd. In deze begroting hanteren we vier typen indicatoren:

- tijdigheid; wordt het geleverde product / dienst overeenkomstig de afgesproken of wettelijke termijnen gerealiseerd;
- kwaliteit; wordt het product / dienst geleverd conform de afgesproken kwaliteit(standaarden);
- klanttevredenheid; hoe wordt het product of dienst gewaardeerd;
- kwantiteit; is het product conform afgesproken aantallen / kostprijs geleverd.

De KPI's zijn nog in ontwikkeling. In deze begroting zijn derhalve beperkte normwaarden opgenomen. In 2019 wordt samen met de partners een nieuwe, beperkte set aan KPI's ontwikkeld. Ook wordt in samenwerking met de andere omgevingsdiensten in het Gelders Stelsel gekeken naar de KPI's en mogelijke normstelling.

ODRA vindt de KPI "klanttevredenheid" van cruciaal belang. Deze wordt nu al op diverse programma's en producten gemeten, echter nog niet integraal. ODRA start in 2019 een integrale meting.

2.3.6 PDC en werkprogramma's

De basis voor de dienstverlening van ODRA aan haar partners en overige klanten is de Producten en Diensten Catalogus (PDC). Hierin zijn alle producten, diensten en projecten die geleverd worden opgenomen. Ze zijn voorzien van omschrijving en – waar relevant – kengetal. Het kengetal is de gemiddelde netto tijdsbesteding van ODRA aan een product.

De concept PDC 2019 is met de partners besproken. Er is ten opzichte van 2018 een aantal veranderingen doorgevoerd: vermindering van het aantal producten en diensten, naamgeving en verlaging van een groot aantal kengetallen door het aanpassen van het opslagpercentage. De concept PDC 2019 is de basis van de werkprogramma's en dus van deze begroting. Met het accorderen van deze begroting wordt tevens de PDC voor 2019 vastgesteld.

2.3.7 Doorontwikkeling ICT

ODRA wil in 2020 beschikken over een gebruiksvriendelijk, betrouwbaar en effectief informatiesysteem voor haar zaken. Daaraan gekoppeld een systeem ter ondersteuning van alle bedrijfsprocessen.

Informatie is de ruggengraat van de dienstverlening door ODRA. Weten wat de klant wil, weten welke mogelijkheden en (wettelijke) beperkingen er zijn, is in 2021¹ als de Omgevingswet ingevoerd is, cruciaal om als omgevingsdienst een rol van betekenis te kunnen spelen. Het huidige zaaksysteem biedt niet de flexibiliteit en de betrouwbaarheid die nodig is. Bovenal wil ODRA een zaaksysteem dat gebruiksvriendelijker en minder bureaucratisch is en eenvoudiger te koppelen met landelijke informatiebronnen. ODRA oriënteert zich daarom op mogelijkheden en kansen om - wellicht samen met één of meer andere Gelderse omgevingsdiensten - haar primaire zaaksysteem te vernieuwen. De verkenning is gestart in 2018 met als horizon een eventuele aanbesteding en implementatiestart in 2019 zodat ODRA in 2020 klaar is voor de Omgevingswet.

Daaraan gekoppeld wil ODRA een transparante informatievoorziening voor zowel het primaire resultaat als de bedrijfsvoering. Op eenvoudige, maar duidelijke wijze inzicht in bepalende bedrijfsvoeringparameters als (personele) kwaliteit, efficiency, doorlooptijd en financiële huishouding (business intelligence). Met als doel een uitstekende informatievoorziening naar partners over geleverde productie verzorgen en goede management en sturingsinformatie intern waarborgen.

2.3.8 Huisvesting

ODRA heeft als doel om in 2021 te beschikken over passende en toekomstbestendige huisvesting. We onderzoeken langs twee wegen op welke wijze de groei van werkzaamheden en organisatie past binnen het huidige huisvestingsconcept. Onze huidige gastheer, gemeente Arnhem, heeft het voornemen de huur van het pand waar ook ODRA huist op afzienbare termijn op te zeggen. We bekijken ook in hoeverre een (gewijzigd) huisvestings- en dienstverleningsconcept besparingsmogelijkheden oplevert. Dat is in lijn met de bestuurlijke wens om te toetsen in hoeverre de kosten voor dergelijke overhead in redelijke verhouding tot de marktprijzen staan. De personeelsgroei van ODRA en de benodigde extra kantoorruimte en faciliteiten is een andere stimulans om naar de kosten hiervoor te kijken. We hebben een extern bureau ingeschakeld voor deze opdracht.

In najaar 2018 voeren we een eerste (markt-)verkenning uit. Daarbij onderzoeken we in hoeverre huisvesting en facilitaire dienstverlening gezamenlijk of afzonderlijk in te kopen zijn. Een aanbestedingstraject volgt mogelijk in 2019 waarna ODRA in 2020 concrete stappen voor nieuwe huisvesting kan zetten.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2018/05/29/omgevingswet-kan-door-volgens-plan>

Hoofdstuk 3 Uitgangspunten programmabegroting 2019

Hieronder treft u de programmabegroting 2019 aan van Omgevingsdienst Regio Arnhem. De uitgebreide toelichting en specificatie op de begroting is opgenomen in hoofdstuk 5, evenals de vergelijking met 2017 / 2018 en de initiële begroting 2019.

Baten x € 1.000	totaal 2019	Specificatie taakveld	
		bouw	milieu
vergunningen	4.665,7	3.371,2	1.294,5
handhaving	6.576,2	2.577,4	3.998,9
advies	2.032,7		2.032,7
stelseltaken	151,7		151,7
projecten / algemeen	2.440,0	388,2	2.051,8
Baten	15.866,3	6.336,8	9.529,6

Kosten x € 1.000	totaal 2019	Specificatie taakveld	
		bouw	milieu
vergunningen	4.666,8	3.334,7	1.332,2
handhaving	6.410,0	2.528,7	3.881,4
advies	2.037,9		2.037,9
stelseltaken	144,1		144,1
projecten / algemeen	2.539,1	391,0	2.148,1
Baten	15.798,0	6.254,3	9.543,7

Saldo	68,3	82,5	-14,2
--------------	-------------	-------------	--------------

Projecten en programma's baten / kosten x € 1.000	aantal producten*	uren producten	uren diensten	totaal uren	personeel (uren x tarief)	materiele baten/kosten	totaal
Totaal producten en diensten	18.540	127.097	46.438	173.535	15.445		15.445
Overig						422	422
Totaal baten		127.097	46.438	173.535	15.445	422	15.866
Kosten							
directe kosten personeel					9.786		9.786
directe kosten materieel						1.107	1.107
toegerekende overhead						4.905	4.905
Totaal kosten					9.786	6.012	15.798
Saldo					5.659	-5.590	68

ODRA begroot een batig saldo van € 68.300.

Hiermee wordt het vermogen (dat door het negatieve saldo in 2017 is gedaald) weer aangevuld. Dit is nodig om het weerstandsvermogen en solvabiliteit op een voldoende niveau te brengen.

3.1 Uitgangspunten

De uitgangspunten bij de totstandkoming van deze 1^e begrotingswijziging zijn:

Algemene richtlijnen:

- de BBV richtlijnen (lasten en baten specificeren per taakveld) zijn toegepast;

- er is een scheiding tussen de taakvelden bouw en milieu;
- de kosten van personeel en materieel op de afdelingen vergunningen, handhaving en advies, worden voor 100% toegerekend aan de desbetreffende programma's;
- de kosten voor de overhead (inclusief onvoorzien) worden separaat in de begroting vermeld, en toegerekend aan de programma's op basis van de verhouding van de begrote baten.

Proces stappen:

- ODRA en haar partners hebben gezamenlijk het traject van de totstandkoming van de concept werkprogramma's 2019 doorlopen;
- de realisatie van de werkprogramma's 2017 / 2018 zijn meegenomen in het concept werkprogramma 2019. Er is gekeken naar de volumeontwikkeling van producten en diensten / veranderde wet- en regelgeving en / maatschappelijke trends bij de partners;
- er is afgestemd op de beschikbare budgetten van de partners;
- er wordt aangesloten op begrotingscyclus van de partners;
- bij de overgang naar outputfinanciering wordt de toerekening van kosten aan producten integraal onderdeel van de begroting.

Uitgangspunten met betrekking tot kosten / baten berekening:

- het uurtarief is berekend na consolidatie van alle werkprogramma's 2019 (aantal producten x kengetal, diensten en projecten);
- de loonkosten zijn gebaseerd op de loonkosten per functie (periodiek 10 en geïndexeerd voor werkgeverspremies). Daarmee is een relatie aangebracht tussen het werkprogramma en de daarvoor benodigde capaciteit en kwaliteit/ functieniveau en de loonkosten;
- de inhuur van externen is een percentage van de totale bezetting (15%);
- de opleidingskosten en algemene personeelskosten zijn begroot als percentage van de loonsom, respectievelijk 2% en 5%;
- voor de overheadkosten (huisvesting, facilitair en ICT) geldt dat de huidige contracten (voornamelijk gemeente Arnhem/De Connectie) zijn geïndexeerd met prijsindex CBS en aangepast op het af te nemen volume (bijvoorbeeld aantal werkplekken in 2019).
- de baten zijn berekend middels de afgesproken financieringswijze voor 2019, zijnde nacalculatie op uren. Er geldt een uurtarief van € 89,-.
- er is geen tariefdifferentiatie tussen producten, of tussen klanten.

Hoofdstuk 4 Toelichting programma's

Uitgangspunt voor de programma-indeling is de afspraak binnen het Gelders Stelsel:

- Vergunningverlening (programma 001)
- Handhaving (programma 002)
- Advies (programma 003)
- Stelseltaken (programma 004)
- Projecten & Programma's (programma 005)

In dit hoofdstuk leest u per programma:

- wat gaat ODRA bereiken
- wat gaat ODRA ervoor doen
- welke indicatoren gelden er
- wat kost een programma

In deze begroting is ervoor gekozen om de doelstellingen effectgericht te beschrijven. Dit past in de ontwikkeling naar een output -en outcome gerichte sturing van onz organisatie.

4.1 Programma Vergunningverlening

4.1.1 Inhoud programma

Voor alle partners van ODRA wordt de basistaak 'vergunningverlening milieu' uitgevoerd. Het uitgangspunt is dat de burger en ondernemer professioneel en effectief worden ondersteund bij de voorbereiding van zijn (bouw)planontwikkeling. ODRA denkt mee met de aanvrager en geeft advies.

4.1.2 Te bereiken resultaten

ODRA beoordeelt vergunningaanvragen en meldingen op juistheid en volledigheid, en aanvragen worden binnen de termijnen afgehandeld. Wabo-procedures worden zoveel mogelijk integraal behandeld. ODRA is een schakel in de keten, de aansluiting op de 'loketten' van de partners wordt vanzelfsprekend gelegd.

Voor de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Renkum en provincie Gelderland handelt ODRA ook de meldingen en vergunningverlening die te maken hebben met bouwtaken af. Daarbij worden adviezen op het gebied van constructietechniek, de welstandstoets en monumentenzorg gegeven. Voor de gemeenten Renkum en Lingewaard worden ook de bezwaar- en beroepsprocedures gedaan met betrekking tot bouw.

We monitoren de prestaties aan de hand van KPI's. In 2019 gelden de onderstaande:

KPI's Vergunningen	real. 2017	norm 19
Klanttevredenheid		
interview klanten (rapportcijfer)		7
% tevreden klanten bij dig. uitvraag		80%
Tijdigheid		
vergunningen binnen wettelijke termijn		> 85%
aanvullingsverzoeken binnen termijn		> 80%
milieumeldingen binnen termijn		> 80%
Kwaliteit		
actueel tov inrichtingenbestand		> 80%
houdbaarheid bij jur. Procedure (io)		> 80%
Productie		
realisatie uren werkprogramma		100%

* io = in ontwikkeling

4.1.3 Te verrichten activiteiten; output en kosten / baten

Onderstaand overzicht betreft de totaal telling van alle producten en diensten die in de concept werkprogramma's van partners en overige klanten zijn opgenomen met betrekking tot het programma vergunningen.

Programma Vergunningverlening baten / kosten x € 1.000	aantal producten*	uren producten	uren diensten	totaal uren	personeel (uren x tarief)	materiele baten/kosten	totaal
Totaal producten en diensten	5.399	42.363	6.411	48.774	4.341		4.341
Wabo en milieu Metingen						325	325
Totaal baten		42.363	6.411	48.774	4.341	325	4.666
Kosten							
directe kosten personeel					2.704		2.704
directe kosten materiele						514	514
toegerekende overhead						1.449	1.449
Totaal kosten					2.704	1.963	4.667
Saldo					1.637	-1.638	-1

* Het aantal producten betreft een optelling van ongelijksoortige producten met een laag cq hoog kengetal en verschil in afname.

Daardoor is de optelling ongelijkvormig

4.1.4 Stelselafspraken vergunningen

In het Gelders Stelsel is afgesproken dat de complexe vergunningverlening wordt uitgevoerd door Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN). De kosten daarvan worden doorbelast op basis van output- en nacalculatie (tot en met 2017 golden vaste prijsafspraken). De kosten worden in 2019 naar rato van afname naar de partners doorbelast. In deze begroting is deze systematiek nog niet verwerkt omdat de aantallen en kosten vanuit ODRN nog niet beschikbaar zijn. Partners dienen derhalve rekening te houden met aanvullende kosten op dit punt.

4.2 Programma Handhaving

4.2.1 Inhoud programma

Voor alle partners voert ODRA de basistaak 'milieutoezicht' bij bedrijven uit. Klachten over bedrijven worden behandeld, er is toezicht op ketens, bodemsaneringen en op een goede toepassing van het Besluit bodemkwaliteit. Voor de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Renkum en provincie Gelderland worden de in aanbouw zijnde en bestaande bouwwerken gecontroleerd, evenals de behandeling van klachten over bouwwerken. Op jaarbasis gaat het om circa 3.000 bouwcontroles en ruim 1.200 programmatische milieucontroles.

De rol van toezicht en handhaving is een cruciale schakel in de reguleringsketen. Door preventief toezicht uit te oefenen op (bedrijfsmatige) activiteiten in de leefomgeving, wordt de kans op ongevallen, incidenten of zelfs rampen verkleind. De inzet van ODRA is erop gericht om het naleefgedrag van bedrijven te verbeteren. Dat geldt zowel voor de milieu- als de bouw (inclusief bodem) gerelateerde activiteiten.

ODRA zorgt voor de bewaking en verbetering van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, door oplossingen aan te dragen; uiteraard binnen de kaders van de wettelijke voorschriften en het vigerende beleid. Bij overtredingen wordt de vastgestelde sanctiestrategie gevolgd. Een gesprek met de overtreder over hoe het anders kan, is vast onderdeel bij het uitvoeren van controles. Naast werkzaamheden voor onze partners wordt ook milieutoezicht bij complexe bedrijven voor drie andere omgevingsdiensten (Omgevingsdienst Veluwe IJssel, Omgevingsdienst Noord Veluwe en Omgevingsdienst De Vallei) uitgevoerd. Voor de Omgevingsdienst Veluwe IJssel wordt ook het bouwtoezicht uitgevoerd; de taken uit de Wet

Bodembescherming voert ODRA uit voor heel Gelderland. ODRA is daarnaast gespecialiseerd in de uitvoering van specialistisch, afval gerelateerd (administratief) toezicht bij complexe bedrijven binnen het Gelders Stelsel.

4.2.2 Te bereiken resultaten

Er wordt gewerkt in overeenstemming met de vastgestelde strategie voor handhaving van onze partners. Bij de realisatie wordt uitgegaan van normconform gedrag bij onder toezicht gestelden (burgers, bedrijven en andere overheden). Hoe? Door goed voorbereid op controle te gaan en de verkregen informatie tijdens de uitvoering van het toezicht zorgvuldig te registreren. De informatie wordt gebruikt voor het maken van analyses die naast de voorbereiding ook wordt benut bij reviews van externe auditors.

We monitoren onze prestaties aan de hand van KPI's. In 2019 gelden de onderstaande:

KPI's Handhaving	real. 2017	norm 19
Klanttevredenheid		7
interview klanten (rapportcijfer)		io
Tijdigheid		
verzending controle brieven < 10 dagen		> 80%
uitvoering hercontroles < 2 weken na hersteltermijn		> 75%
klachtafhandeling < 2 dagen contact met klager		> 95%
Kwaliteit		
actueel inrichtingenbestand (B & C inrichtingen)		95%
bezoekverslag cf toezichtsprotocol		100%
integraliteit (vooraf afstemming)		100%
Productie		
realisatie uren werkprogramma		100%

* io = in ontwikkeling

4.2.3 Te verrichten activiteiten; output en kosten / baten

Onderstaand overzicht betreft de totaal telling van alle producten en diensten die in de concept werkprogramma's van partners en overige klanten zijn opgenomen met betrekking tot het programma handhaving.

Programma Handhaving baten / kosten x € 1.000	aantal producten*	uren producten	uren diensten	totaal uren	personeel (uren x tarief)	materiele baten/kosten	totaal
Totaal producten en diensten	12.243	71.655	2.235	73.890	6.576		6.576
Overig							
Totaal baten		71.655	2.235	73.890	6.576		6.576
Kosten							
directe kosten personeel					4.131		4.131
directe kosten materieel						289	289
toegerekende overhead						1.990	1.990
Totaal kosten					4.131	2.280	6.410
Saldo					2.446	-2.280	166

* Het aantal producten betreft een optelling van ongelijksoortige producten met een laag cq hoog kengetal en verschil in afname.

Daardoor is de optelling ongelijkvormig

4.2.4 Stelsel afspraken complexe handhaving

In het Gelders Stelsel is afgesproken dat ODRA voor een aantal omgevingsdiensten de complexe handhavingstaken uitvoert (zie verder paragraaf 4.4). Vanaf 2018 worden de kosten aan de omgevingsdiensten doorbelast op nacalculatie basis (tot en met 2017 golden vaste prijsafspraken).

4.3 Programma Advies

4.3.1 Inhoud programma

ODRA beschikt over ruime expertise op het gebied van geluid, trillingen, licht, lucht, externe veiligheid en bodem. Vanuit deze expertise worden specifieke adviezen en integrale omgevingsadviezen (milieuaspecten in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen) geleverd. Voor onze partner provincie Gelderland worden tevens werkzaamheden uitgevoerd op het gebied van milieutaakprogrammering en -verantwoording, en luchtkwaliteitsmetingen langs wegen. De juridische expertise (bezwaar, beroep, etc.) maakt eveneens deel uit van het programma Advies.

De werkzaamheden zijn voor een belangrijk deel vraag gestuurd. Adviezen worden veelal verstrekt aan partners op basis van concrete adviesvragen en/of bij vergunningaanvragen en bij toezicht en handhaving.

4.3.2 Te bereiken resultaten

ODRA brengt expertise in bij programma Vergunningen en programma Handhaving in de vorm van interne adviezen. Daarmee wordt bijgedragen aan integrale en goed onderbouwde besluitvorming.

De rechtstreekse adviezen aan partners gaan gepaard met gedegen motivatie. Op die manier wordt een kwalitatief verantwoorde bijdrage aan onderbouwing van processen en besluiten over (ruimtelijke) ontwikkelingen op het grondgebied van ODRA-partners geleverd en gewaarborgd.

We monitoren onze prestaties aan de hand van KPI's. In 2019 gelden de onderstaande.

KPI's Advies	real. 2017	norm 19
Klanttevredenheid		
beoordeling partners adviezen (rapportcijfer)		> 7
Tijdigheid		
verstrekken adviezen; binnen afgesproken termijn		> 80%
behandelen bezwaar en beroep; < wettelijk termijn		ntb
Kwaliteit		
verlenging accreditatie van team meten en advies		Ja
medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria 2.1		100%
Productie		
realisatie uren werkprogramma		100%

* io = in ontwikkeling

4.2.3 Te verrichten activiteiten; output en kosten / baten

Onderstaand overzicht betreft de totaal telling van alle producten en diensten die in de concept werkprogramma's van partners en overige klanten zijn opgenomen met betrekking tot het programma Advies.

Programma Advies baten / kosten x € 1.000	aantal producten*	uren producten	uren diensten	totaal uren	personeel (uren x tarief)	materiele baten/kosten	totaal
Totaal producten en diensten	429	5.616	16.369	21.985	1.957		1.957
RVMK						76	76
Totaal baten		5.616	16.369	21.985	1.957	76	2.033
Kosten							
directe kosten personeel					1.242		1.242
directe kosten materieel						163	163
toegerekende overhead						633	633
Totaal kosten					1.242	796	2.038
Saldo					714	-720	-5

* Het aantal producten betreft een optelling van ongelijksoortige producten met een laag cq hoog kengetal en verschil in afname.
Daardoor is de optelling ongelijkvormig.

4.4 Programma Stelseltaken

4.4.1 Inhoud programma

ODRA is de coördinerende omgevingsdienst als het gaat om de complexe en VVGB handhaving (hierna te noemen: complexe handhaving) binnen het Gelders Stelsel. In het kader van deze taak voert ODRA in elk geval de volgende taken uit:

- afstemming binnen het stelsel over de complexe handhaving;
- coördinatie programmatisch toezicht complexe handhaving (melden en registreren, meten en registreren, E-PRTR en bouwen en RO);
- coördinatie stelsel brede handavingsprojecten;
- uitvoering toezicht complexe inrichtingen bij drie Gelderse Omgevingsdiensten;
- projectleiding aandachtssdossiers.

Ook verzorgt ODRA een aantal specialistische taken binnen het stelsel:

- metingen en advies op het gebied van o.a. emissies naar lucht, geluid- en trillingen;
- luchtkwaliteit langs wegen;
- lichthindermetingen;
- advies m.b.t. afvalstoffen (LMA);
- diepgaand administratief toezicht (DAT).

Naast de stelseltaak complexe handhaving, betaalt ODRA ook een bijdrage voor de stelseltaken die bij de andere Gelderse Omgevingsdiensten zijn belegd en de activiteiten die door de 7 Gelderse Omgevingsdiensten samen worden georganiseerd. Het gaat dan om Ketentoezicht, Portaal GO, Coördinatie & Kwaliteit, P&O,BSBm en complexe vergunningverlening.

4.4.2 Te bereiken resultaten

ODRA staat voor het borgen van de kwaliteit van de uitvoering van complexe handhaving en advies in de provincie Gelderland. Samen met de Gelderse Omgevingsdiensten en alle partners streven we naar een gelijk speelveld (level playing field) voor inrichtingen in de provincie Gelderland, op een zodanige wijze dat het naleefgedrag van de wet- en regelgeving in Gelderland op hetzelfde niveau ligt.

4.4.3 Kosten en baten

De begrote kosten bedragen € 237.000 voor de taken die door de andere omgevingsdiensten in Gelderland worden uitgevoerd. Dit zijn voornamelijk taken die tot de overhead behoren, en derhalve niet bij dit programma opgenomen.

De kosten voor complexe vergunningverlening worden in principe opgenomen bij programma Vergunningen. Omdat er nog geen begroting is opgeleverd door ODRN zijn de kosten buiten deze begroting gehouden.

Voor complexe handhaving en gerelateerde taken (VVGB) wordt onderstaand begroot:

Programma Stelseltaken baten / kosten x € 1.000	aantal producten	uren producten	uren diensten	totaal uren	personeel (uren x tarief)	materiele baten/kosten	totaal
Totaal producten en diensten			1.705	1.705	152		152
Overig							
Totaal baten			1.705	1.705	152		152
Kosten							
directe kosten personeel					93		93
directe kosten materieel						7	7
toegerekende overhead						45	45
Totaal kosten					93	51	144
Saldo					59	-51	8

4.5 Projecten & Programma's

4.5.1 Inhoud programma

In dit programma is het zogenoemde projectenpakket van ODRA ondergebracht. Het gaat om projectmatige en programmatische werkzaamheden voor partners, externe opdrachtgevers en subsidieverstrekkers.

Het projectenpakket omvat onder meer:

- fysieke leefomgeving en milieuplanologie;
- bodem- en ondergrond;
- energie, klimaat en duurzaamheid;
- vergunningverlening en handhaving.

Naast dit productenpakket zijn in dit programma ook producten, diensten en abonnementen ondergebracht die van algemene aard zijn. Zoals accountmanagement, het behandelen van Wob-aanvragen en juridische taken.

4.5.2 Te bereiken resultaten

Het programma Projecten & Programma's heeft reguliere resultaten en projectresultaten, die zijn vastgelegd in projectplannen.

Regulier

- door accountmanagement, beleids- en bestuursondersteuning bijdragen aan een adequate afstemming van de dienstverlening door ODRA aan partners;
- het leveren van vakinhoudelijke bijdragen en beheerswerkzaamheden met als doel bij te dragen aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving;
- het uitvoeren van juridische procedures voor partners inzake Wob, bezwaar en beroep.

Projecten 2019

In 2019 voeren we onder meer de onderstaande projecten uit:

- Illegale asbestsaneringen
- Versnellingsplan asbestdaken
- Ondernijning
- Vernieuwing toezicht
- Externe veiligheid

- Implementatie Omgevingswet
- Energie
- Ketentoezicht

Voor het energieproject geldt dat de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Renkum en Rheden hebben aangegeven dat zij in 2018 subsidie aanvragen bij de Provincie. Dit betekent dat de provincie Gelderland in 2018 50% en in 2019 25% meebetaalt aan de uitgevoerde EML-controles. Voor de overige gemeenten (behalve Overbetuwe) geldt dat zij voornemens zijn om deze subsidie in 2019 aan te vragen. Als de provincie hiermee akkoord gaat, betekent dat dat de provincie Gelderland voor deze gemeenten in 2019 400 euro per controle co-financiert en in 2020 25%.

4.5.3 Te verrichten activiteiten; output en kosten / baten

Onderstaand overzicht betreft de totaal telling van alle producten en diensten die in de concept werkprogramma's van partners en overige klanten zijn opgenomen met betrekking tot de projecten en programma's.

Projecten en Programma's kosten x € 1.000	baten / aantal producten*	uren producten	uren diensten	totaal uren	personeel (uren x tarief)	materiele baten/kosten	totaal
Totaal producten en diensten	469	7.463	19.718	27.181	2.419		2.419
Overig						21	21
Totaal baten		7.463	19.718	27.181	2.419	21	2.440
Kosten							
directe kosten personeel					1.617		1.617
directe kosten materieel						134	134
toegerekende overhead						788	788
Totaal kosten					1.617	922	2.539
Saldo					803	-902	-99

* Het aantal producten betreft een optelling van ongelijksoortige producten met een laag cq hoog kengetal en verschil in afname.
Daardoor is de optelling ongelijkvormig.

Hoofdstuk 5 Toelichting op de begroting

In dit hoofdstuk wordt de begroting 2019 vanuit een aantal invalshoeken belicht.

Achtereenvolgens komen aan de orde:

- de programmabegroting. Hierin worden de opbrengsten per programma / project weergegeven;
- de directe kosten per programma en de overhead;
- de staat van baten en lasten (categoriaal);
- toelichting op de staat van baten en lasten, met de belangrijkste kengetallen;
- effecten van de begroting op reserves en andere balansposten.

5.1 Programmabegroting

De concept werkprogramma's zijn geconsolideerd en bepalen de totale omzet (baten). Aan de berekening ligt het volgende ten grondslag:

- het aantal te leveren producten wordt vermenigvuldigd met het kengetal. Dit is de gemiddelde tijdsbesteding voor de totstandkoming van het product. Deze zijn vastgelegd in de PDC 2019;
- de te besteden uren per programma / per klant worden vermenigvuldigd met het uurtarief voor 2019, zijnde € 89,-.

Baten x € 1.000	realisatie 2017	begroting 2018	initiele begroting '19	totaal 2019	Specificatie taakveld	
					bouw	milieu
vergunningen	4.059,0	3.966,4	4.269,6	4.665,7	3.371,2	1.294,5
handhaving	5.278,2	6.593,8	6.722,1	6.576,2	2.577,4	3.998,9
advies	1.568,1	2.406,3	2.215,8	2.032,7		2.032,7
stelseltaken	861,4			151,7		151,7
projecten / algemeen	2.066,9	2.091,8	2.554,0	2.440,0	388,2	2.051,8
Baten	13.833,6	15.058,3	15.761,5	15.866,3	6.336,8	9.529,6

Kosten x € 1.000	realisatie 2017	begroting 2018	initiele begroting '19	totaal 2019	Specificatie taakveld	
					bouw	milieu
vergunningen	3.980,6	3.904,5	4.380,6	4.666,8	3.334,7	1.332,2
handhaving	5.549,4	6.486,2	6.572,1	6.410,0	2.528,7	3.881,4
advies	3.001,9	2.370,4	2.183,8	2.037,9		2.037,9
stelseltaken	524,7	236,9		144,1		144,1
projecten / algemeen	860,4	2.060,3	2.625,0	2.539,1	391,0	2.148,1
Kosten	13.917,0	15.058,3	15.761,5	15.798,0	6.254,3	9.543,7

Saldo	-83,4		-	68,3	82,5	-14,2
--------------	--------------	--	----------	-------------	-------------	--------------

De financiering van de programma's wordt opgebracht door de partners en overige klanten. Er geldt voor hen een viertal contracttypen:

- reguliere werkprogramma (gesplitst in milieu en bouw);
- aanvullende opdrachten: gedurende het begrotingsjaar kunnen door partners in overleg met ODRA extra opdrachten worden ingepland, die niet waren voorzien in het werkprogramma. ODRA stelt dan een opdrachtformulier op. Daarin worden de condities voor de kwantiteit en kwaliteit van de aanvullende opdracht expliciet beschreven. Omdat het nu (per definitie) over onvoorzienbare activiteiten gaat, worden deze als PM begroot;
- financiering van projecten: voor een aantal projecten geldt een afwijkende financieringsafspraken. Bijvoorbeeld EED, GUOV en BSV. (subsidies, co-financiering en financiering uit reserves);

- met een aantal partners is afgesproken dat een deel van het werkprogramma aanvullend wordt gefinancierd. Het betreft veelal de afname van producten en diensten die door de partners uit andere (dan het standaard VTH budget) worden gefinancierd. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Energie controles en bouw vergunningen/toezicht bij Arnhem.

Voor de omgevingsdiensten geldt dat ook met hen een werkprogramma is afgesproken. Dit werkprogramma bestaat in hoofdlijn uit twee onderdelen: complexe handhavingsactiviteiten (voor OVIJ- OddV – ODNV) en specifieke dienstverlening.

5.1.1 Overhead versus directe kosten

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	realisatie overhead 2017	begroting overhead 2018	overhead 2019	direct 2019	totaal 2019
Personeel	2.148,6	2.213,7	1.966,2 12%	10.470,9	12.437,1
Overige overhead					
- huisvesting & facilitair	877,6	838,2	955,9		955,9
- ict	1.078,2	1.302,5	1.302,0		1.302,0
- accountant en financieel advies			300,0		300,0
- overige kosten	134,4	185,1	65,0		65,0
- stelselkosten bedrijfsvoering		236,9	237,0		237,0
- programma's en projecten				421,7	421,7
- onvoorzien			79,3		79,3
Subtotaal overige overhead	2.090,3	2.562,7	2.939,2 19%	421,7	3.360,9
Totaal Overhead	4.238,9	4.776,4	4.905,4	10.892,6	15.798,0
totale kosten	13.917,0	15.058,3	15.798,0		
% van de totale kosten	30%	32%	31%	69%	

In bovenstaande tabel zijn de programmakosten gespecificeerd naar overheadkosten en directe kosten. In hoofdstuk 3 zijn reeds de overheadkosten per programma weergegeven.

De overhead bestaat uit de loonkosten voor staf en bedrijfsvoering en kosten voor de huisvesting, ICT en overige uitgaven. De totale overhead in 2019 bedraagt 31%. Zonder de loonkosten (alleen de materiële component) is de overhead 19%.

5.2 Staat van baten en lasten (per categorie)

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	realisatie 2017	begroot 2018	initiele begroting '19	begroting 2019
Baten				
- Partners milieu	6.894,6	13.685,2		8.671,9
- Partners bouw	5.130,9			6.151,7
- Partners projecten / over	806,7			
Partners	12.832,2	13.685,2	14.732,1	14.823,6
Omgevingsdiensten	861,4	843	794,9	803,1
Derden dienstverlening	105,4	530,1	234,5	239,6
Overige inkomsten	34,6			
Totaal baten	13.833,6	15.058,3	15.761,5	15.866,3
Kosten				
Personeel				
medewerkers ODRA	7.914,8	8.759,8	9.682,1	9.859,4
externe inhuur	1.654,7	2.447,4	1.948,5	1.834,2
opleidingen	207,6	224,1	278,3	233,9
alg. personeelskosten	721,7	482,7	484,1	584,7
harmonisatie/detachering	-349,9		-37,6	-75,0
Personeel	10.356,2	11.914,0	12.355,4	12.437,1
Huisvesting en facilitair	860,7	838,2	969,3	955,9
ICT	1.137,1	1.302,5	1.330,0	1.302,0
Overig	702,6	422,0	473,1	602,0
Onvoorzien		72,4	80,6	79,3
Programma kosten	860,4	540,5	553,1	421,7
Totaal kosten	13.917,0	15.058,3	15.761,5	15.798,0
Saldo	-83,4	-	-	68,3

5.2.1 Toelichting op de baten

In de toelichting op de programmabegroting zijn de baten reeds per programmaonderdeel weergegeven. In de categoriale staat van baten en lasten worden de baten onderscheiden naar de klantgroepen, zijnde de partners, de omgevingsdiensten in Gelderland en derden. Onder de categorie overig worden onder meer subsidies (niet zijnde van bovenstaande drie groepen) en overige instanties weergegeven.

De 11 partners dragen voor ruim 93% bij aan de omzet. De (afgerond) € 14,8 miljoen betreft € 14,4 miljoen aan omzet uren x tarief (afgerond 163.000 uur ad € 89,-) en € 0,4 miljoen vergoeding materiele kosten voor ondermeer Wabo, team meten & advies en RVMK.

Voor de omgevingsdiensten worden vooral diensten voor de complexe handhaving verricht. Totaal betreft dit 5% van de omzet (circa 9.000 uur).

De dienstverlening aan derden is op dit tijdstip moeilijk in te schatten, omdat dit veelal ad-hoc en incidentele opdrachten betreft, met name voor specialistische taken als geluid en metingen. Op basis van ervaringscijfers gaat ODRA uit van een omzet van ruim € 0,2 miljoen.

In de tabel zijn de baten per klantgroep gespecificeerd naar taakveld.

Baten x € 1.000	realisatie 2017	begroting 2018	initiele begroting '19	Baten 2019 uren x tarief	Materiële kosten	2019	Specificatie taakveld		
							bouw	milieu	totaal '19
Partners	12.832,2	13.838,0	14.660,8	14.402,0	421,7	14.823,7	6.151,7	8.671,9	14.823,6
Omgevingsdiensten	861,4	843,2	794,9	803,0		803,0	185,1	618,0	803,1
Derden	105,4	364,3	234,4	239,6		239,6		239,6	239,6
overig / balans	34,6	12,8	71,4						
Baten	13.833,6	15.058,3	15.761,5	15.444,6	421,7	15.866,3	6.336,8	9.529,6	15.866,3
- verhouding							40%	60%	

5.2.2 Salariskosten internen en inhuur derden

De kosten van salarissen en inhuur derden zijn gebaseerd op het begrote werkpakket. Er is een koppeling gemaakt met de benodigde capaciteit, functieniveau en (gedifferentieerd) de gemiddelde loonsom per functie.

In totaal is er voor 155 fte aan benodigde formatie geraamd, waarvan 29 fte in de bedrijfsvoering en staf. De stijging ten opzichte van 2018 wordt veroorzaakt door de afschaffing van de opslag op indirecte uren. Voorheen werden deze functies (die hier uit gefinancierd werden) als productief gerekend.

Op basis van de huidige bezetting en de arbeidsmarkt is een inschatting gemaakt van het aandeel extern in te huren capaciteit. Er wordt uitgegaan van 15% van het totale personeelsbestand (en 16% van de totale loonkosten). Voor 2019 is de inschatting dat er 19 fte extern worden ingehuurd.

Formatie bezetting en personele kengetallen	realisatie 2017			begroting 2018			begroting 2019		
	intern	extern	totaal	intern	extern	totaal	intern	extern	totaal
Formatie bezetting									
Productief	97,5	15,2	112,7	99,6	30,1	129,6	107,6	19,0	126,6
Bedrijfsvoering/staf	22,4	2,6	25,0	17,6		17,6	28,7		28,7
Totaal bezetting en formatie	119,9	17,8	137,7	117,2	30,1	147,3	136,3	19,0	155,3
Loonkosten x € 1.000	8.304,3	1.684,7	9.988,9	8.759,8	2.447,4	11.207,2	9.859,4	1.834,2	11.693,5
Gemid. kosten /fte (in €)	69.267	94.395	72.523	74.755	81.390	76.110	72.322	96.553	75.285
% van de loonsom	83%	17%		78%	22%		84%	16%	
% stijging gemid loonkosten tov 2017				8%	-14%	5%	4%	2%	4%

Ten opzichte van de realisatie 2017 /begroting 2018 zijn de volgende ontwikkelingen te zien:

- de totale formatie 2019 stijgt met 8 fte ten opzichte van de begroting 2018. De formatie is berekend aan de hand van de werkprogramma's. Totaal is er afgerond 175.000 uur begroot. Een fte is ingeschat op 1.380 declarabele uren;
- de gemiddelde loonkosten per fte stijgen ten opzichte van 2017 met 4% (is gemiddeld 2% per jaar). Dit betreft periodieken van medewerkers en verhoging van werkgeverspremies;
- de kosten van inhuur stijgen (gemiddeld per fte) omdat de schaarste op de arbeidsmarkt een prijsverhogend effect heeft.

De geraamde genoemde bedragen zijn inclusief de bedragen die ODRA uitbetaalt aan medewerkers die recht hebben op een harmonisatietoelage. Deze toelagen worden bij de latende organisaties in rekening gebracht of onttrokken uit de daarvoor ingestelde voorziening. Deze kosten zijn separaat geraamd (€ 75.000 in 2019).

5.2.2 Algemene personeelskosten

Opleidingskosten

De opleidingskosten worden begroot als percentage van de loonsom. In 2019 (evenals voorgaande jaren) is dat 2%. In 2017 is 2,1% van de loonsom besteed aan opleidingen.

Algemene personeelskosten

Op het begrotingsonderdeel algemene personeelskosten worden diverse personeel gerelateerde kosten verantwoord zoals de regeling woon-werkverkeer, kosten van dienstreizen, telefoonkosten, dienst- en veiligheidskleding en verzekeringspremies. Ook deze kosten worden begroot als percentage van de loonsom (5%). Daardoor betreft het een stijging ten opzichte van 2018.

In 2017 waren de algemene personeelskosten fors hoger. Na analyse blijkt dat deze geen structureel karakter hebben; de gehanteerde norm van 5% hoeft voor 2019 niet te worden bijgesteld.

5.2.3 Toelichting materiële kosten

Huisvesting en facilitaire kosten (gastheer)

ODRA is gehuisvest in het Stadskantoor van de gemeente Arnhem. In de dienstverleningsovereenkomst die is afgesloten, is een bedrag per werkplek afgesproken. In 2017 huurden wij 101 werkplekken. Vanaf medio 2018 is vanwege de groei van de organisatie een uitbreiding afgesproken tot 124 werkplekken. Een groot deel van de ondersteunende taken wordt in gastheerschap uitgevoerd door gemeente Arnhem. Hieronder vallen o.a. de taken van de personeels- en salarisadministratie, de financiële administratie en de postverwerking.

Voor 2019 is een bedrag geraamd van afgerond € 956.000 voor huisvesting en facilitair. Dit is € 6.155 per fte. In 2017 was de realisatie € 6.250 per fte.

ICT (gastheer en overig)

De ICT kosten zoals de standaard werkplek, licentiekosten, hardware en technisch applicatiebeheer worden op basis van een DVO met Arnhem bij ODRA in rekening gebracht. Daarnaast heeft ODRA ook eigen kosten ICT. Dit betreft licenties voor o.a. S4O, Digitale Checklisten, Cyclorama, Cognos en andere specifieke ODRA-gerelateerde licenties. Ook worden hier kosten op geboekt van de I-pads e.d., die in eigendom van ODRA zijn.

Voor 2019 is een bedrag geraamd van € 1,3 miljoen voor ICT. Inhoudelijke en functionele wijzigingen in de ICT zijn voor 2019 nog niet volledig in kaart gebracht en geraamd, dus nog niet meegenomen in deze begroting. Wel is de verwachting dat de structurele kosten niet boven het huidige niveau zullen uitkomen.

Overige kosten

- Accountant en overige advieskosten: de accountant wordt in 2018 opnieuw aanbesteed, de exacte kosten daarvan zijn nog niet bekend. Voorheen werd ca. € 30.000 uitgegeven. Ook wordt er een nieuw financieel systeem aanbesteed / ingericht en loopt er een onderzoek naar de opvolging van het primaire systeem. Last but not least: ODRA is in ontwikkeling. Dit samen maakt dat er voor 2019 een groot beroep wordt gedaan op externe adviezen. Geraamd € 300.000.
- Bijdrage bovenregionale taken: in het stelsel van Gelderse Omgevingsdiensten zijn diverse taken belegd bij een aantal andere omgevingsdiensten zoals Kennis en Portaal, Ketentoezicht, Kwaliteit, BSBm en coördinatie P&O. In totaal worden deze kosten geraamd op € 237.000.
- Overige uitgaven: betreft alle reguliere kosten die niet direct onder bovenstaande categorieën vallen. Structureel betreft dat kosten voor wagenpark, representatie, zaalhuur enzovoort. Ook incidentele kosten worden hier op verantwoord, bijvoorbeeld begeleiding van medewerkers in het kader van mobiliteit.

5.2.4 Onvoorzien

Conform de richtlijnen (BBV) kan ODRA een post onvoorzien opnemen van 0,5% van de omzet. Er wordt € 80.000 begroot. Deze ruimte wordt gebruikt ter dekking van onvoorziene kosten, maar bovenal om verschillen tussen de concept werkprogramma's en de definitieve werkprogramma's 2019 (die in najaar 2018 worden vastgesteld) te kunnen opvangen.

5.2.5 Projectkosten / materiële programmakosten

In de begroting zijn specifiek de volgende materiële kosten opgenomen voor projecten. Deze worden in principe één op één gefactureerd aan de betreffende partners.

- Lasten Provincie Milieumetingen: deze kosten (€ 206.800) hebben alleen betrekking op de materiële uitgaven van de meetdienst (team meten & advies) en worden alleen bij provincie Gelderland in rekening gebracht. De tijdsbesteding van de meetdienst is in het werkprogramma opgenomen. Bedrag is gelijk aan begroting 2017 en 2018.
Er is een investeringsplan opgesteld ten behoeve van de apparatuur voor de meetdienst. De afschrijvingskosten worden de komende jaren uit het aanwezige bestemmingsfonds gefinancierd.
- Lasten WABO Arnhem: het budget dat gemeente Arnhem zal bijdragen aan specifieke uitgaven in verband met de ingebrachte WABO brede taken bedraagt € 25.000. Een eventueel voor- of nadeel op deze kosten zal alleen met gemeente Arnhem worden verrekend.
- Lasten WABO Lingewaard: het budget dat gemeente Lingewaard zal bijdragen voor specifieke uitgaven in verband met de ingebrachte WABO brede taken bedraagt € 93.000. Een eventueel voor- of nadeel op deze kosten zal alleen met gemeente Lingewaard worden verrekend.
De realisatie in 2017 bedroeg € 96.000. In 2018 worden licenties afgebouwd. Mede hierdoor is het budget neerwaarts bijgesteld.
- RVMK: ODRA voert voor alle partners (behalve provincie Gelderland) én gemeente Montferland het beheer van de Regionale Verkeers Milieukaart (RVMK) uit. Aan materiële kosten (uitbesteed werk) wordt € 76.000 begroot.
- ORM: op verzoek van de Overlegstructuur Regionale Milieusamenwerking (ORM) is een bedrag geraamd van € 35.700² ten behoeve van uitgaven die verband houden met de kosten van vakberaden van de voormalige Milieusamenwerking Regio Arnhem (MRA). Alle partners met uitzondering van Provincie Gelderland nemen deel aan de ORM.

² Waarvan € 20.900 materieel (zie bijlage 3) en € 14.800 personeel (166 uur)

5.3 Geprognostiseerde balans 2019

De onderstaande balans (prognose ultimo 2019) is voornamelijk gebaseerd op de jaarrekening 2017, aangevuld met de verwachte balansmutaties boekjaar 2018, aangevuld met de prognose balansmutaties 2019.

Activa x € 1.000	31-12-2016	31-12-2017	prognose 31-12-2018	prognose 31-12-2019
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Materiële vaste activa	86	71	56	98
Financiële vaste activa	5	1		
Vaste activa	91	71	56	98
Vlottende activa				
Voorraden				
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar				
- vorderingen openb. Lichamen	2.743	3.320	507	507
- overige vordering			50	50
Liquide middelen				
- bank en giro	1.385	502	1.275	1.044
- overlopende activa				
Onderhanden werk				
Vlottende activa	4.128	3.822	1.832	1.601
Totaal activa	4.219	3.893	1.887	1.698
Passiva x € 1.000	31-12-2016	31-12-2017	prognose 31-12-2018	prognose 31-12-2019
Vaste passiva				
Algemene reserve	500	506	430	430
Bestemmingsreserves	355	349	341	300
Resultaat boekjaar		-83		68
Voorzieningen	785	779	654	500
Vaste passiva	1.640	1.550	1.425	1.299
Vlottende passiva				
Vlottende schulden < 1 jaar	1.213	990	300	300
Verplichtingen (betaling in volgend jaar)	595	731	100	100
Vooruitontvangen middelen	771	623	62	0
Vlottende passiva	2.579	2.343	462	400
Totaal passiva	4.219	3.893	1.887	1.698

5.3.1 Toelichting op de geprognosticeerde balans

Activa

De materiële activa betreffen de bedrijfsauto's. De bussen voor de meetdienst worden in 10 jaar afgeschreven, de overige bedrijfsauto's in 5 jaar. ODRA is in 2018 overgegaan op leasing van personenauto's. Er komen geen nieuwe afschrijvingen wagenpark bij.

Categorie	afschrijvingstermijn
Vervoermiddelen	
personenauto's	5 jaar
materieel voertuigen (meetdienst)	10 jaar
Machines, apparaten en installaties	
hardware	4 jaar
apparatuur	5 jaar
Overige materiele vast activa	
inventaris gebouw	5 jaar

Er is een investeringsplan opgesteld voor de vervanging van de meetapparatuur in de bussen van team meten & advies. Hiervoor is een bestemmingsreserve aanwezig. De financiële activa betreft het fietsplan. Dit wordt in 2018 volledig afgeschreven.

Flottende activa: eind 2017 was er een hoog debiteurensaldo, doordat de aanvullende afspraken die medio 2017 waren gemaakt, niet met voorschotfacturen waren afgedekt. ODRA streeft naar een lager debiteurensaldo om de liquiditeit op peil te houden. Dit wordt bereikt door eerder voorschotfacturen op te stellen en te innen.

Passiva

De Algemene Reserve is door het negatieve resultaat in 2017 gedaald naar € 430.000.

Bestemmingsreserves: ODRA heeft 3 bestemmingsreserves.

- Reserve voor de meetdienst. Ultimo 2017 bedroeg deze € 208.000. Deze reserve wordt gebruikt om komende jaren de afschrijflasten van de investeringen bij de meetdienst te financieren. Er is hiervoor een investeringsplan opgesteld tot 2020.
- Reserve provinciale taken; met de provincie is afgesproken dat deze wordt bestemd voor projecten. In 2019 is daar in ieder geval "ketentoezicht" aan gealloceerd.
- Reserve RVMK; deze wordt gebruikt om het verschil tussen de feitelijke kosten en de bijdragen van partners te dekken.

De voorzieningen betreffen 2 voorzieningen: de harmonisatievoorziening en een voorziening voor voormalige medewerkers. Hieraan zullen middelen (ruim € 0,2 miljoen in 2 jaar) worden onttrokken ten behoeve van dekking van de personeels- en mobiliteitskosten.

Vooruit ontvangen middelen: op de balans van ODRA staat ultimo 2017 een bedrag van afgerond € 0,6 miljoen. In 2018 zal ruim € 0,4 miljoen worden teruggestort aan gemeente Arnhem (ISV). De overige middelen worden in twee jaar tijd gebruikt ter financiering van lopende (geluid)projecten.

5.3.2 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate ODRA in staat is tegenvallers op te vangen. Hiervoor wordt een risico-inventarisatie opgesteld. In de jaarstukken 2017 is deze opgenomen. Hieronder een samenvatting:

ODRA onderscheidt 4 type risico's:

- Risico's met betrekking tot de exploitatie. Dit betreft tegenvallers uit de normale bedrijfsvoering, door onvoorziene gebeurtenissen, dan wel tegenvallende inkomsten. Door goede monitoring en een adequate P&C-cyclus kan dit risico beperkt blijven. Geschatte omvang is € 250.000.
- Risico's met betrekking tot de taakuitvoering: ODRA kan aansprakelijk worden gesteld voor fouten in de reguliere taakuitvoering en bedrijfsvoering. Betreft vooral een bestuurlijk en imago risico. De omvang van het financiële risico beperkt zich tot het

“overdoen” van het werk dan wel betalen van kleine schadevergoedingen. Geschatte omvang is maximaal € 100.000.

- Het risico van frictiekosten: ontstaat bij majeure aanpassingen in de organisatie (structuur), ingegeven door wets- wijzigingen of majeure wijzigingen in de werkpakketten voor partners.

De omvang van het financiële risico is beperkt, omdat deze risico's tijdig kunnen worden voorzien en worden meegenomen in de begroting. Voor 2019 is dit niet aan de orde.

- Het risico om niet te voldoen aan algemene wet- en regelgeving, zoals belastingwetten, AVG en internationale verordeningen. Het risico is vooral bestuurlijk en imago. Eventuele reparatie activiteiten leiden tot een geschat risico van maximaal € 50.000.

ODRA heeft op basis van bovenstaande een weerstandsvermogen nodig van ruim € 400.000. In onderstaande tabel is aangegeven dat de algemene reserve waarschijnlijk € 430.000 bedraagt aan het begin van 2019. Samen met de bestemmingsreserves is het weerstandsvermogen voldoende voor de geïnventariseerde risico's.

Weerstandsvermogen x € 1.000	stand 31-12-2017	stand 31-12-2018	stand 31-12-2019
Algemene Reserve	506	430	430
- onverdeeld resultaat	-83	0	68
Bestemmingsreserves			
- Provincietaken	92	92	74
- Bureau milieumetingen	208	208	185
- RVMK	50	42	42
totaal bestemmingsreserves	349	341	300
Onvoorzien	0	0	0
Totaal	771	771	799
Omzet	-13.833,6	-15.058,3	-15.866,3
- percentage omzet	-5,6%	-5,1%	-5,0%

5.3.3 Kengetallen

Het doel van de financiële kengetallen is inzicht te geven in de balanspositie van ODRA en of de begroting structureel en duurzaam in evenwicht is.

Kengetallen	realisatie 2017	prognose 2018	prognose 2019
Netto schuldquote	-10,7%	-9,1%	-7,6%
leningen)	-10,7%	-9,1%	-7,6%
Solvabiliteit	19,8%	44,9%	64,0%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%
Liquiditeit	40,6%	77,8%	81,1%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

De netto schuld quote en de netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geven inzicht in de verhouding van het vrije vermogen (reserves minus vaste activa) ten opzichte van de omzet.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin ODRA in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het percentage is in 2017 relatief laag. Dit komt met name door een hoog bedrag aan kortlopende passiva. De prognose voor 2018 en 2019 is een sterke verbetering.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Ondanks de huidige financieringsafspraken en het commitment van partners in de gemeenschappelijke regeling, is er geen meerjarige toezegging van omzet. Derhalve is de structurele exploitatieruimte € 0,-.

5.3.4 Financiering

Het financieringsvraagstuk van ODRA is van een beperkte omvang. Het grootste deel van de begroting bestaat uit personeelslasten of daaraan gerelateerde kosten. De financieringsrisico's zullen om die reden slechts beperkt zijn. Daarnaast worden de meeste diensten inzake de bedrijfsvoering afgenomen van gemeente Arnhem. ODRA kent vrijwel geen eigen investeringen.

Algemene ontwikkelingen

De treasury functie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Schatkistbankieren is eind 2013 in werking getreden. Decentrale overheden dienen vanaf december 2013 banktegoeden, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekening-courant bij het ministerie van Financiën. Voor ODRA bedraagt de drempelwaarde € 1,75 miljoen.

Rente risicobeheer / norm

ODRA zal in 2018 en 2019 geen leningen of deposito's uitzetten die de renterisiconorm van de wet Fido zal overschrijden.

Kasgeldlimiet

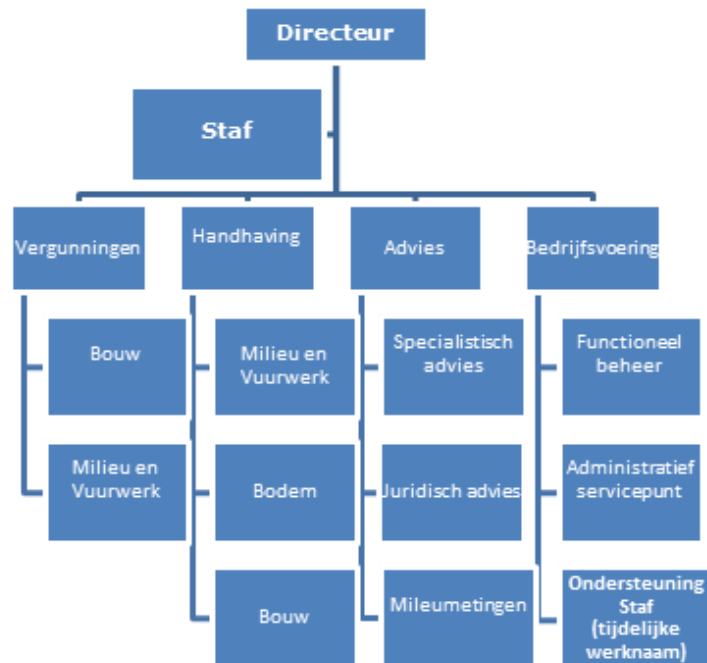
Met de kasgeldlimiet is in de wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal. ODRA komt in 2019 niet boven deze norm uit.

De liquide middelen betreffen rekening-courant tegoeden. Deposito's komen voort uit de financiering van het lopende bedrijf en de bestemmingsreserves. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

5.4 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf gaat over de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen van ODRA. Van belang zijn onder andere: organisatiestructuur, huisvesting, personeel, medezeggenschap en ICT.

Organisatiestructuur

ODRA werkt met 4 afdelingen waarbij de afdelingshoofden integraal verantwoordelijk zijn voor de producten van hun afdeling. De afdelingsstructuur loopt grotendeels parallel aan de programma's, maar zijn niet volledig overlappend; producten in het programma toezicht en handhaving worden ook geleverd door de afdeling advies. Het team Functioneel beheer en het team Administratief servicepunt worden (tijdelijk) aangestuurd door het afdelingshoofd Vergunningen.

Bestuurlijk

Er worden in 2019 op bestuurlijk vlak geen bijzonderheden verwacht. Wisselingen in het bestuur zijn in 2018 gerealiseerd.

Verbonden Partijen

ODRA heeft geen bestuurlijke en financiële belangen in privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties.

Huisvesting en Het Nieuwe Werken

ODRA is gehuisvest in het stadskantoor van de gemeente Arnhem. Een centrale locatie is belangrijk voor de herkenbaarheid en identiteit van ODRA, voor zowel het personeel als voor de opdrachtgevers en externe partijen. Huisvesting moet daarbij een bijdrage leveren aan het werkproces en meer zijn dan een kostenpost. De ambitie van ODRA is om plaats- en tijdonafhankelijk werken in lijn met Het Nieuwe Werken zo veel mogelijk te stimuleren en mogelijk te maken. Deze ambitie stelt eisen aan onder andere de aansturingsfilosofie (sturen op prestaties en resultaten), de informatie-infrastructuur (toegang tot informatie, digitalisering, technische hulpmiddelen, virtueel kantoor), de cultuur en heeft effect op de huisvesting (minder vaste werkplekken).

Medezeggenschap

Voor de medezeggenschap is een Ondernemingsraad (OR) ingesteld met daarbij een gemandateerde WOR-bestuurder. Tussen de gemandateerde bestuurder en de OR vindt eens per drie weken overleg plaats. De OR behartigt de personele belangen in de context van de (ontwikkelingen) binnen de organisatie.

ODRA heeft een OR met vijf leden en een voorzitter. Bij vertrek van een OR-lid vinden OR-verkiezingen plaats. OR-leden krijgen tijd voor het uitvoeren van hun OR-werkzaamheden (150 uren per jaar). De OR van ODRA is betrokken bij de organisatie. Er is sprake van constructief overleg.

Medewerkers

De medewerkers van ODRA vormen de stuwende kracht van de organisatie. In hun dagelijkse werk worden ze in meer of mindere mate geconfronteerd met de complexiteit van de leefomgeving, waarbij het werk binnen een politiek-bestuurlijke omgeving voor een extra dimensie zorgt. Medewerkers zijn productverantwoordelijk. Vakmanschap, vertrouwen, verantwoordelijkheid en samenwerken vormen de basis voor de werkhouding van de medewerkers. Het is dan ook van belang dat de taken in een veilige en professionele omgeving uitgevoerd kunnen worden. Voor de uitvoering van het werk wordt van de medewerkers verwacht dat zij dit doen vanuit een hoge mate van betrokkenheid. Hiermee wordt de basis gelegd voor een excellente organisatie. Daarnaast is het van belang te voldoen aan de kwalitatieve eisen die worden gesteld aan zowel organisatie als personeel. De kwaliteit van de medewerkers vormt de basis voor het functioneren van de organisatie. Medewerkers moeten voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1. In 2017 en 2018 is hierin geïnvesteerd door medewerkers opleidingen te laten volgen.

Werkdruk

In het medewerkersonderzoek is naar voren gekomen dat de medewerkers een te hoge werkdruk ervaren. Dit heeft enerzijds te maken met de hoge administratieve lasten en anderzijds met een grote toename aan werk, waarbij het lastig is om tijdig capaciteit bij te plussen. In 2019 wil ODRA een goede vaste basis aan medewerkers hebben met een flexibele schil aan inhuur.

ICT

ODRA hanteert S4O van Centric als zaakstelsel voor het uitvoeren van haar taken. Dit stelsel doet technisch wat verwacht mag worden, maar scoort op de punten gebruiksvriendelijkheid, kosten en koppelbaarheid beduidend minder. ODRA onderzoekt daarom (samen met ODR die een variant van hetzelfde stelsel gebruikt) de toekomstige opties.

I-GO

Binnen het Gelders Stelsel wordt het centraal raadpleegbare bedrijvenbestand doorontwikkeld (kernregistratie I-GO). Deze Gelderse kernregistratie is de bron voor het aanleveren van bedrijfsgegevens aan Inspectieview Milieu (inclusief informatie over handhaving en vergunningverlening). Wijzigen van gegevens gebeurt in de systemen van de afzonderlijke omgevingsdiensten. I-GO levert daarmee geen bronbestand, maar draagt wel bij aan kwaliteit van gegevens doordat zij fouten filtert en terugkoppelt aan de omgevingsdiensten. Bekostiging van I-GO geschiedt op basis van co-financiering, waarbij de provincie 50% van de kosten voor haar rekening neemt. De bijdrage van de omgevingsdiensten bestaat voor een deel uit het beschikbaar stellen van capaciteit en voor een deel uit het beschikbaar stellen van

een financiële bijdrage. Hiervoor heeft het Algemeen Bestuur in 2014 financiële middelen beschikbaar gesteld.

Voor het uniform verwerken van gegevens in de kernregistratie dienen de omgevingsdiensten hun gegevens aan te passen en aan te vullen conform de aanleverspecificatie. ODRA is bezig om de gegevens in haar bedrijvenbestand op te waarderen, aan te passen en aan te vullen. Ook de bedrijfsapplicatie (het administratieve bedrijfsysteem) vergt aanpassingen, omdat I-GO gegevens vereist waarvoor (nog) geen plek is binnen de huidige applicatie.

Om het bedrijvenbestand te verbeteren is ODRA in 2017 met een verbeterproject gestart dat met behulp van SCRUM-sessies verbeterlagen opstelt en doorvoert. De ICT c.q. het gegevensbeheer is op dit moment de achilleshiel van ODRA en vergt een vergaande mate van verbetering.

Kwaliteit

In 2017 is een aantal verbeterprojecten uitgevoerd op basis van het Verbeterplan uit 2013. Deze projecten zijn gericht op het voldoen aan zowel de robuustheids- als procescriteria van de kwaliteitscriteria 2.1. Verder heeft de kwaliteit van de gegevens in de systemen in 2017 een impuls gekregen door middel van digitalisering, toetsing en actualisatie van het bedrijvenbestand. Op de verbeteracties betreffende de kwaliteit, wordt integraal regie gevoerd vanuit een Gelders kwaliteitsprogramma. Ten aanzien van de Kwaliteitscriteria 2.1 inzake de processen en kritieke massa, heeft ODRA opnieuw stappen gezet. ODRA voldoet bijna aan de eisen. In 2018 wordt een verbeterplan uitgevoerd.

Onderhoud kapitaalgoederen

ODRA heeft er voor gekozen om huisvesting en ondersteunende diensten in te huren van de gemeente Arnhem. Daarom zijn de investeringen bij ODRA beperkt.

In 2013 zijn er 8 dienstauto's door de gemeente partners in eigendom overgedragen aan ODRA. Voor de onderhoudskosten van deze dienstauto's is in de begroting een budget opgenomen. Tot op heden heeft ODRA geen investeringen in kapitaalgoederen gedaan. In 2017 zijn 3 auto's afgeschreven. ODRA onderzoekt in meer algemene zin de mobiliteitsbehoefte, maar heeft gelet op de knellende vervoerscapaciteit al wel gekozen om in 2018 3 kleine personen auto's te verwerven. Op grond van een meervoudig onderhandse aanbesteding is gekozen voor de lease van 3 auto's. Daarmee beperkt ODRA de onzekerheden in de kosten voor onderhoud, verzekering en vervanging.

Bijlage 1: Overzicht bijdragen per partner

Baten per klant x € 1.000	Bouw uren x tarief	Milieu uren x tarief	Totaal uren x tarief	RVMK materieel	ORM materieel	Wabo / Mil. metingen	Totaal	%	Basis werkpakket	Project- financiering	Totaal baten	Financiering via balans ODRA *)	Totaal werkpakket
Arnhem	3.325,7	1.753,1	5.078,7	25,8	7,7	25,0	5.137,2	35%	4.226,4	910,8	5.137,2	62,3	5.199,5
Doesburg		117,9	117,9	1,9	0,6		120,4	1%	118,2	2,2	120,4		120,4
Duiven	6,2	206,7	212,9	4,3	1,3		218,5	1%	187,9	30,6	218,5		218,5
Lingewaard	1.523,9	1.329,0	2.852,9	7,7	2,3	93,0	2.955,9	20%	2.738,7	217,2	2.955,9	26,7	2.982,7
Overbetuwe	39,2	895,9	935,1	7,9	2,3		945,3	6%	781,1	164,2	945,3		945,3
Provincie Gelderland	4,6	2.604,0	2.608,7			206,8	2.815,5	19%	2.540,7	274,8	2.815,5	28,1	2.843,6
Renkum	1.020,7	326,9	1.347,6	5,2	1,6		1.354,4	9%	1.354,4		1.354,4		1.354,4
Rheden	54,9	435,7	490,6	7,3	2,2		500,1	3%	459,9	40,2	500,1	5,6	505,7
Rozendaal	2,1	24,8	27,0	0,3	0,1		27,4	0%	24,1	3,3	27,4		27,4
Westervoort	1,2	77,1	78,4	2,5	0,7		81,6	1%	70,9	10,7	81,6		81,6
Zevenaar	55,1	640,5	695,6	7,2	2,1		704,9	5%	618,3	86,6	704,9	31,0	736,0
Subtotaal partners	6.033,7	8.411,7	14.445,3	70,1	20,9	324,8	14.861,1	100% 94%	13.120,4	1.740,7	14.861,1	153,9	15.015,0
OD Achterhoek	122,4	59,3	181,6				181,6		181,6		181,6		181,6
OD De Vallei	0,0	307,1	307,1				307,1		307,1		307,1		307,1
OD Nijmegen	53,6	63,8	117,4				117,4		117,4		117,4		117,4
OD Noord-Veluwe	5,2	52,8	57,9				57,9		57,9		57,9		57,9
OD Rivierenland		47,3	47,3				47,3		47,3		47,3		47,3
OD Veluwe IJssel	4,0	87,8	91,8				91,8		91,8		91,8		91,8
Subtotaal OD's	185,1	618,0	803,1				803,1	5%	803,1		803,1		803,1
GUOV		92,9	92,9				92,9		92,9		92,9		92,9
Montferland		1,4	1,4	5,9			7,3		7,3		7,3		7,3
Nijmegen		44,0	44,0				44,0		44,0		44,0		44,0
TMA		95,4	95,4				95,4		95,4		95,4		95,4
Overig		-37,6	-37,6				-37,6		-16,0	-21,5	-37,6		-37,6
Subtotaal derden		196,2	196,2	5,9			202,1	1%	223,6	-21,5	202,1		202,1
Totaal klanten	6.218,8	9.225,9	15.444,6	76,0	20,9	324,8	15.866,3	100%	14.147,2	1.719,2	15.866,3	153,9	16.020,2

*) Inclusief inschatting Complexe vergunningverlening ODRN (definitieve informatie verwacht in oktober 2018)

Toelichting

- Een aantal partners heeft aangegeven hun bijdrage te willen splitsen in basiswerkpakket en aanvullende financiering. Dit heeft te maken met de budgetopbouw binnen hun gemeente/provincie. Projecten (bv. energie) en een aantal andere taken worden middels andere budgetten gefinancierd. In deze bijlage is op aangegeven van de partners, die splitsing zichtbaar gemaakt.
- ORM, RVMK, Wabo en Team Meten en Advies: de materiële kosten zijn apart zichtbaar gemaakt. De personele inzet voor deze activiteiten is opgenomen in het basis werkprogramma.
- Een aantal diensten uit het werkprogramma worden gefinancierd met middelen uit de balans van ODRA; dit zijn (bestemmings)fondsen die in het verleden zijn gevormd cq (subsidie)middelen die in eerdere jaren zijn ontvangen.

Bijlage 2: Meerjarige ontwikkelingen

In paragraaf 2.2 zijn de meerjarige ontwikkelingen beschreven. In deze bijlage zijn deze gekwantificeerd op ODRA niveau. Het is nog niet mogelijk de ontwikkelingen op partnerniveau uit te werken. Bij de berekening is uitgegaan van de volgende aannames (ontleend aan de kerncijfers CPB) en beleidslijnen:

- het tarief en de materiële kosten zijn geïndexeerd met 1,8% per jaar;
- de lonen zijn geïndexeerd met 3% per jaar;
- de werkprogramma's zijn qua volume geïndexeerd met 1,5% per jaar;
- ODRA is gestart met onderzoeken naar eigen huisvesting en vervanging van de ICT. Uit de benchmark voor huisvesting en facilitair blijkt dat ODRA relatief hoge kosten heeft. ODRA verwacht dat het beleid in 2020 – 2021 tot besparing kan leiden van 10% op huisvesting en 30% op ICT.

Uit het meerjarenbeeld blijkt dat de omzet van ODRA zal toenemen, maar de kosten mogelijk kunnen gaan dalen. Het saldo dat hieruit ontstaat, zal eventueel aangewend kunnen worden voor nieuwe beleidslijnen cq tariefaanpassing.

Ontwikkelingen werkprogramma's	2019	2020	2021	2022 toelichting
Vergunningen	4.666	4.823	4.986	5.155
Toezicht en handhaving	6.576	6.773	6.981	7.202
Advies	2.033	2.065	2.097	2.130
Stelseltaken	152	154	156	159
Algemeen en Projecten	2.440	2.538	2.646	2.764 partner specifiek
	15.866	16.353	16.866	17.410
% verandering		3,1%	3,1%	3,2% volume en prijs index

Ontwikkelingen kosten	2019	2020	2021	2022 toelichting
Personeelskosten	12.512	13.046	13.612	14.214
volume		158	175	194 gerelateerd aan econ. groei
prijspeil		375	391	408 loonindex
Bedrijfsvoering	2.258	2.278	1.836	1.869
huisvesting	755	768	704	717 obv benchmark
facilitair en adm.	201	184	187	191 obv benchmark
ict	1.302	1.325	945	962 doel om te besparen
Overig	1.028	1.047	1.065	1.085
	15.798	16.370	16.513	17.168

Geraamde Exploitatie ontwikkeling	2019	2020	2021	2022 toelichting
Baten ODRA				
bijdragen partners	14.823,6	15.289,0	15.781,3	16.303,3
omzet overige klanten	1.042,8	1.063,6	1.084,9	1.106,8
Baten ODRA	15.866,3	16.352,6	16.866,2	17.410,1 tarief stijgt met inflatie ad 1,8%
Kosten				
personeelskosten	12.512,1	13.045,7	13.612,0	14.214,2 volume en prijs (ad 3%)
dir. materieel (proj)	340,8	346,9	317,9	323,6
bedrijfsvoering	2.945,1	2.977,7	2.583,6	2.630,1
Kosten	15.798,0	16.370,3	16.513,4	17.167,9
Saldo	68,3	-17,7	352,8	242,1

Bijlage 3: Specificatie projecten

In het werkprogramma zijn deze bij programma 005 ondergebracht. Hieronder zijn deze gespecificeerd per partner.

Baten per klant x € 1.000	Implementatie omgevingswet	Ketentoezicht	Asbest	Ondermijning	Vernieuwing toezicht	Complexe handhaving	Energie	Externe veiligheid	Overig, gemeente / provincie specifiek	Totaal projecten
Arnhem	43,4		40,8				111,1	3,7		199,0
Doesburg	0,7		2,2	2,7	0,9		11,6	1,0		19,0
Duiven	1,3		6,5		2,2		24,1	4,5		38,7
Lingewaard	24,1		9,3		51,2		36,9	7,6	163,5	292,5
Overbetuwe	5,5		9,4	4,0	7,1		50,9	13,0	11,4	101,3
Provincie Gelderland	26,3					178,4				204,7
Renkum	12,0		12,0		11,6		31,2	1,2		68,0
Rheden	5,2		12,3	2,7	8,5		40,2	2,3		71,2
Rozendaal			1,8		0,4		3,3	0,2		5,7
Westervoort	0,7		3,2		0,9		10,7	0,7		16,2
Zevenaar	5,3		7,8		4,0		43,8	4,7		65,7
Subtotaal partners	124,6		105,3	9,3	86,8	178,4	363,8	38,9	174,9	1.082,0
OD Achterhoek		4,3								4,3
OD De Vallei		6,1								6,1
OD Nijmegen		4,3								4,3
OD Noord-Veluwe		4,3								4,3
OD Rivierenland		4,3								4,3
OD Veluwe IJssel		4,3								4,3
Subtotaal OD's		27,4								27,4
GUOV								92,9		92,9
Subtotaal derden								92,9		92,9
Totaal klanten	124,6	27,4	105,3	9,3	86,8	178,4	363,8	131,8	174,9	1.202,3

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 4 oktober 2018.

De voorzitter

Dhr. J. Maouche

De secretaris,

Mevr. C. Smeli

